

Turvallisuuskomitean sihteeristön lausunto julkisuuslain ajantasaistamista koskevasta työryhmämietinnöstä

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisen hallintotehtävän hoitamiseen kokonaisuudessaan? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Soveltamisalan laajentamisen myötä julkisuuslain piiriin tulisi arviomme mukaan myös sellaisia julki-soikeudellisia yhdistyksiä, jotka hoitavat varautumiseen ja häiriötilanteiden hallintaan liittyviä julkisia hallintotehtäviä. On mahdollista, että näihin toimijoihin kohdistuu niiden toimialasta johtuen myös erityistä julkista tai jopa vihamielistä mielenkiintoa, mikä voi konkretisoitua suurena määränä tietopyyntöjä. Lain soveltamisalaan tuleminen ja tästä mm. asianhallintajärjestelmille johtuvat vaatimukset sekä erityisesti lain nojalla tehtyjen tietopyyntöjen käsittely ja tietopyyntöihin mahdollisesti annetuista kielteisistä päätöksistä aiheutuvat oikeudenkäynnit aiheuttanevat näille toimijoille arviomme mukaan huomattavaa hallinnollisen taakan lisääntymistä.

Hallinnollista taakkaa vähentänee kuitenkin osaltaan se, että mietinnön mukaisesti ”Toimijat itse määrittävät tapauskohtaisesti, mitkä asiakirjat ja tiedot ovat sellaisia, että ne kuuluvat osaksi julkisen hallintotehtävän hoitamista ja mitkä jäävät kyseisen toiminnan ulkopuolelle osaksi toimijan muuta toimintaa.” Samoin taakkaa vähentänee jossain määrin ehdotuksen mukainen mahdollisuus kieltäytyä tietopyynnön toteuttamisesta, jos se edellyttäisi lain tarkoitus huomioon ottaen ilmeisen kohtuuttomia toimia (16 § 5) sekä se, että viranomaista avustavaa julkista hallintotehtävää suoritettaessa laaditun asiakirjan antamisesta päättäisi avustettava viranomainen (16 § 1).

Lain soveltamisalan mahdollinen laajentaminen uusiin toimijoihin edellyttää joka tapauksessa kattavaa koulutus- ja tiedotustoimintaa sekä viranomaistukea. Parhaassa tapauksessa lain täytäntöönpanoa ja soveltamista tukemaa asetettaisiin viranomaistoiminto.

Olisiko muilla kuin lain soveltamisalaa laajentavilla ehdotuksilla organisaationne näkökulmasta turvallisuusvaikutuksia ja minkälaisia nämä vaikutukset olisivat?

Ehdotuksen mukainen mahdollisuus kieltäytyä tietopyynnön toteuttamisesta (16 § 5 mom.) on arviomme mukaan hyödyllinen lisä etenkin normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa, jolloin viranomaisella voi olla tarve priorisoida tehtäviensä hoitamista. Lisäksi ehdotettu säännös mahdollistaa viranomaistoiminnan turvaamisen tilanteessa, jossa aiheettomia tietopyyntöjä tehdään kiusantekomielessä tai osana laajamittaista hybridioperaatiota.

Samoin hyödyllisiä turvallisuusvaikutuksia on arviomme mukaan ehdotuksen mukaisella mahdollisuudella luovuttaa salassa pidettävästä asiakirjasta tieto, jos sen antaminen on yksittäistapauksessa välttämätöntä erittäin tärkeän yleisen edun vuoksi (33 § 3). Tämä mahdollistaisi myös ehdottoman salassapidon piiriin kuuluvien tietojen luovuttamisen nykyistä joustavammin poikkeuksellisissa oloissa ja vakavissa kriisitilanteissa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Turvallisuuskomitea

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

Huomionne luvuittain lakiehdotukseen ja sitä koskeviin säännöskohtaisiin perusteluihin?**7 luku**

Ehdotuksen 33 §:n 3 momentin loppuosassa on kyse tilanteesta, jossa viranomainen saattaa salassa pidettävän tiedon yleisöjulkiseksi. Tällöin tiedonsaajaan ei ehdotuksen mukaan sovellettaisi lain mukaista vaitiolovelvollisuutta. Sovellettaisiinko tällöin kuitenkin lain mukaista hyväksikäyttökieltoa? Tai onko tällöin kyse ylipäänsä enää salassa pidettävästä tiedosta, johon kohdistuisi velvollisuuksia tai kieltoja?

Muut mahdolliset huomionne?

Mietintöön sisältyvät mm. viranomaisen asiakirjan määritelmää, henkilötietoja sisältäviin viranomaisten asiakirjoihin kohdistuvien pyyntöjen käsittelyä, tiedon antamisesta päättämistä, määräaikoja, salassapitosäännösten soveltamista sekä maksuja koskevien säännösten täsmennykset ovat lain soveltamista selkeyttäviä ja kannatettavia.

Pääsihteeri

Petteri Korvala

Vanhempi hallitussihteeri

Aino Lehto

Liitteet

-

Jakelu

Lausuntopalvelu
OM Oikeusministeriö

Tiedoksi

PLM Kansliapäällikkö, Esa Pulkkinen

VN/27452/2020-PLM-320

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: